

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU

Diyarbakır Milletvekili

Son yıllarda Türkiye'deki çiftçiler, döviz kurlarındaki dalgalanmalar, ithalata bağımlılık ve yanlış tarım politikaları nedeniyle büyük bir ekonomik krizle karşı karşıya kalmıştır. Çiftçilerin borç yükü artarken, büyük şirketlerin sektöre hâkimiyet kurması, yerel üretimin azalmasına ve tarım arazilerinin satılmasına yol açmaktadır. 2004 yılı ile 2024 yılı arasındaki verilere bakıldığında, devlet desteklerinin çiftçilerin banka borçlarına oranı önemli ölçüde düşmüş ve bu durum tarım sektöründeki borç yükünün katlanarak büyümesine yol açmıştır. Ayrıca, tarım girdilerinin büyük bir kısmının dövizle ithal edilmesi nedeniyle Türk Lirası'nın değer kaybı, çiftçileri daha da zor durumda bırakmaktadır. Tüm bu veriler ışığında, devletin tarım sektörüne yönelik desteklerinin yetersiz olduğu ve sektörde sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için acil önlemler alınması gerektiği açıkça görülmektedir.

Bu bağlamda;

1. Çiftçilerin karşılaştığı en büyük zorluklardan biri olan döviz kurlarındaki dalgalanmanın, tarım girdilerinin büyük bir kısmının ithalata bağımlı olması nedeniyle çiftçiler üzerinde ne gibi etkiler yaratmıştır?
2. Hükümet, çiftçilerin bu durumu aşabilmesi için döviz kurlarındaki dalgalanmalara karşı ne gibi tedbirler almayı planlamaktadır?
3. 2004 yılında çiftçilerin banka kredilerine olan borçları, tarımsal desteklerin yüzde 58,4'ünü oluştururken, 2024 yılında bu oran yüzde 10,5'e düşmüştür. Bu durum, tarım sektöründeki borç yükünün artmasına neden olmuştur. Tarım sektörüne yönelik devlet destekleri ne zaman artırılabilecektir? Çiftçilerin borç yükünü hafifletmek için hangi önlemler alınacaktır?
4. 2006 tarihli Tarım Kanunu'nun 21. maddesinde tarımsal desteklerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın en az yüzde 1'i olması gerektiği belirtilmiştir. Ancak 2023 ve 2024 yıllarında bu oran sadece yüzde 0.2'ye gerilemiştir. Tarımsal desteklerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'daki oranının artırılması için herhangi bir çalışma yapılacaktır mı?
5. Çiftçilerin devlet desteğinden ne kadar mahrum kaldığı göz önüne alındığında, hükümetin bu konuda atmayı planladığı adımlar nelerdir?
6. Küçük üreticilerin büyük şirketlerin egemenliğine girmesi, yerel üretimin zayıflamasına ve ithalatın artmasına neden olmaktadır. Çiftçilerin üretim süreçlerinde daha fazla söz sahibi olabilmesi ve büyük şirketlerin sektördeki hâkimiyetinin kırılması için hükümet tarafından ne gibi tedbirler alınacaktır?

7. Mazot, gübre, ilaç, tohum ve yem gibi temel tarım girdilerinin fiyatlarının astronomik seviyelere ulaşması, çiftçilerin üretim maliyetlerini zorlaştırmaktadır.
8. Hükümet, bu girdilerin fiyatlarının düşürülmesi veya daha uygun hale getirilmesi için ne gibi planlar yapmaktadır?
9. Son yıllarda çiftçilerin tarımsal kredilere erişim koşulları ve kredi faiz oranları büyük bir zorluk teşkil etmektedir. Çiftçilerin daha uygun, düşük faiz oranları hatta sıfır faiz oranıyla kredilere erişim sağlaması için hükümetin atacağı adımlar nelerdir?